

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Maroščina: celoletno

Nasprotniki SDS razkrinkani!

Stepan Radić obsodil svoje dosedanje delo — Vzrok Radićevega izpreobrnjenja njegova izpustitev iz zapora — Nadzorstvo samostojnih demokratov nad RR-vlado — Narod na strani SDS — Pucelj izdal svojo stranko za prazen nič — Klerikalna dvoličnost — Bodočnost je v SDS!

Koncem minulega tedna je bila imenovana nova vlada, sestavljena iz radikalov in radićevcev. V pogajanjih za sporazum z radikali so radićevci pristali na vse njihove zahteve in, kakor zatrjujejo radikali, bo nova vlada nadaljevala dosedanjo politiko Narodnega bloka.

S tem beležimo v politični zgodovini prvi primer, da je politična stranka kakor Radićeva stranka sama zavrgla vsa svoja dosedanja načela, obsodila vse svoje dosedanje delo ter pristala na vse, proti čemur se je borila nad šest let. To, kar so radićevci nad šest let preklinjali, danes blagoslavljajo; kar čez noč je prišlo njihovo izpreobrnjenje. Svet vse to gleda in se čudi. Samo zaradi tega, da so rešili Stepana Radića in njegove tovariše iz zapora, so radićevci zavrgli svoje republikanstvo, svoj separatizem, priznali monarhijo in našega kralja, vidovdansko ustavo in vse obstoječe zakone, o čemer pred kratkim še ničesar niso hoteli slišati.

Dasi smo bili mi samostojni demokrati načelni nasprotniki Radićeve stranke in dasi smatramo izpreobrnjenje Stepana Radića in njegovih tovarišev za uspeh in zmago dosledne politike SDS, vendar pa moramo reči, da še nikdar ni noben voditelj politične stranke tako prevaral svojih pristašev in volilcev, kakor ravno Stepan Radić.

Nad šest let je hrvatskim kmetom obljubljal samostojno neodvisno hrvatsko državo, ogromno škodo jim je povzročil, ker radićevski hrvatski poslanci niso hoteli sodelovati pri delu v Narodni skupščini, končno pa je vse svoje delo zavrgel ter sam odkrito izjavil, da je to delal namenoma iz demagoških nagibov, da je pritegnil hrvatske kmete nase. Koliko dobrega bi lahko storil v tem času na gospodarskem in socialnem polju za kmetstvo ljudstvo, ako bi že pred šestimi leti priznal to, kar danes priznava, ter se lotil v Narodni skupščini resnega zakonodajnega dela v korist hrvatskega kmeta.

Veliko vprašanje je seveda, ali je to Radićevo izpreobrnjenje, ki je nastalo preko noči, resnično in iskreno, ker je znano, da je bil glavni povod za to izpreobrnjenje njegova rešitev iz zapora. Mi dvomimo nad njim, zakaj, ako bi Stepan Radić resno mislil s svojim sporazumom in ako bi res hotel brez vsakih zavratnih misli pristati na izvajanje dosedanje politike Narodnega bloka, potem bi pristal tudi na to, da ostanejo samostojni demokrati še nadalje v vladi, ker bi bila tako ta politika državnega in narodnega edinstva, popolne enakopravnosti vseh državljanov,

resnega prosvetnega, gospodarskega in socialnega dela na zakonodajnem polju še bolj podprta in v resnici zagotovljena za vso bodočnost. Mnenja smo tudi, da je človek, ki je šest let vodil za nos vse hrvatsko kmetstvo ljudstvo in prelomil neštetokrat svečano dane besede, sposoben prelomiti svojo besedo tudi v vladi.

To so resni pomisleki, ki jih goji SDS napram novi RR-vladi. Mi samostojni demokrati ostanemo tudi nadalje pri svojem programu, ki smo ga vedno dosledno zastopali, ter bomo sedaj svoje delo v glavnem osredotočili na to, da bomo strogo nadzorovali novo vlado, ali bo res vršila vse to, kar zatrjuje na podlagi sklenjenega sporazuma med radikali in radićevci. Gledali bomo, ali bo ta vlada res nadaljevala politiko Narodnega bloka, kakor zatrjuje radikalna stranka, ali se bo delo te vlade res vršilo v korist vseh državljanov Srbov, Hrvatov in Slovencev, zlasti pa kmetijskega ljudstva, ki tvori večino našega naroda.

Gotovo je, da bodo naši zastopniki v Narodni skupščini še bolj odločno nastopali za dobrobit našega ljudstva, ker ne bodo imeli na nobeno stran vezanih rok.

Da pa bodo laže vršili svojo nalogo, je treba, da strnemo svoje vrste, da razširimo in okrepimo svoje organizacije, da pritegnemo v naš krog vse, ki pošteno mislijo, ki ne poznajo nobenega kolebanja, ki res ljubijo našo državo in ki hočejo, da bodi naša skupna domovina resnična mati vsem svojim sinovom. Predsednik naše SDS, Svetozar Pribičević, je dejal v nedeljo na velikem shodu samostojnih demokratov v Beogradu, da bodo samostojni demokrati tudi v bodoče vršili svojo dolžnost napram narodu in državi. Svojo politiko bodo vodili samostojno, težišče svojega dela pa bodo postavili med narod, ki ga je treba organizirati, da se vrne vera v moč naroda, vera v poštenost, ki mora vladati ne samo v zasebnem, ampak tudi v političnem življenju. S pomočjo krepko organiziranega naroda bodo postali samostojni demokrati odločilen činitelj glede na vodstvo državne politike in tedaj bodo pokazali, kako se vodi poštena, pravilna, narodna in državna politika.

Te besede predsednika SDS morajo ostati vsakemu našemu somišljeniku v trajnem spominu!

Samostojni demokrati ne izpreminjajo svoje smeri. Kar so govorili prej, govore tudi danes in bodo v bodoče. V Sloveniji hoče igrati vlogo malega Radića poslanec Pucelj,

ki se je pridružil radićevcem ter razpustil Slovensko samostojno kmetijsko stranko. Pridružil se je radićevcem zato, ker je mislil, da mu bodo v novi vladi preskrbeli ministri sedež. Toda hrvatski radićevci so dobili v novi vladi sami zase premalo ministrskih mest in niso niti mislili na to, da bi odstopili kako mesto Pucelju, ki je šel čakati Stepana Radića v Zagreb celo pred zapor. Pucelju pa se je ob tej priliki zgodilo, da ga Radić niti sprejel ni. Kakor Stepan Radić, ravno tako je tudi Pucelj izdal svojo stranko, toda Stepan Radić je bil za plačilo vsaj izpuščen iz zasluženega zapora, Pucelj pa ni dobil od Radića ničesar.

Zato ni čudno, ako pravi resolucija, ki so jo sprejeli delegati Pucljeve stranke in slovenske radićevske stranke na svojem sestanku minulo nedeljo v Zidanem mostu, da se pri sedanjem parlamentarnem sporazumu slovenski narod ni vpošteval. S tem priznavajo Pucelj in njegovi generali, da so radićevcem nase dli in odšli od »sporazuma« praznih rok, četudi pravijo v isti resoluciji, da Samostojne kmetijske stranke ni več ter da obstoja samo še zveza z radićevci.

Enako žalostno vlogo kakor Pucelj s svojimi generali igrajo tudi slovenski klerikalci. Ti sicer pravijo, da vztrajajo pri svojem avtonomističnem in separatističnem protidržavnem programu ter očitajo Stepanu Radiću izdajstvo, obenem pa kažejo prikrito, kako bi radi tudi sami zlezli v vlado in kako bi bili za to ceno tudi oni pripravljeni zatajiti svoj avtonomistični program. Klerikalni poslanec Smodej je stavil namreč na predsednika Narodne skupščine vprašanje, v katerem se bridko pritožuje, ker niso bili tudi klerikalci povabljeni k pogajanjem za sporazum med radićevci in radikali, kar se pravi, da bi bili tudi oni kakor Stepan Radić pripravljeni opustiti svoj avtonomistični program, ako bi jih hoteli sprejeti v vlado.

Iz navedenega se vidi, da ni niti Radićeva stranka niti Pucljeva radićevska podružnica in niti klerikalna stranka načelna stranka, da so voditelji teh strank pripravljeni vedno zatajiti svoje strankarske programe in obljube, dane volilcem in vsemu ljudstvu, kadar bi se ustreglo njihovim osebnim željam po koristih.

Edino SDS je volilcem in ljudstvu govorila vedno eno in isto in ni nikdar zatajila, kar je proglašala za svoja načela. Svoja načela državnega in narodnega edinstva ter popolne enakopravnosti je ohranila vedno neomadeževana in zato je njena bodočnost kot resnične državne in narodne stranke ravno tako zagotovljena, kakor je zagotovljena bodočnost naše države in naroda, ki nikdar ne moreta propasti! Vse druge pa čaka zaradi neiskrenosti in nepoštenosti politična smrt!

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

Politični pregled

Novo vlado imamo, imenovano na kratko vlada RR. Sestavljajo jo namreč radikali in radičevci. Med 18 ministri so štirje radičevci. Nova vlada je bila zaprisežena v soboto, takoj na to pa je kralj tudi podpisal ukaz, s katerim se ukinja kazensko postopanje proti Stepanu Radiću in peterim članom vodstva njegove stranke, ki so, kakor znano, bili obtoženi raznih zločinov zoper državo in vladarja. Radić in tovariši so nato še v soboto bili izpuščeni in z nedeljo je že

zopet pričelo Radićevo komedijantstvo.

ki zdaj vse dni vzbuja dovolj zanimanja in zabave. Že kar v nedeljo je Radić imel v Zagrebu pred svojimi poslanci dolg in precej zmeden govor. V ponedeljek pa se je peljal na Bled, kjer je res bil sprejet

pri kralju v daljši avdijenci

in je zdaj prepoln hvale o našem vladarju. O njegovem republikanstvu ni več sledu. Vsem je še v spominu, kaj je Radić vsa leta uganjal, zdaj pa povsod izpoveduje:

«Ni takšnega naroda kakor je naš, pa tudi nikjer nimajo takšnega kralja, kakor je naš!»

V ponedeljek zvečer se je nato Radić odpeljal v prestolico Beograd, da obiše tudi Pašića. Toda bolehnin in silno opešani Pašić se je najbrž zbal Radićeve mučne gostobesednosti in je Radiću tik pred nosom odpotoval v kopališče Karlove vari na Češkem. Radić je navzlic temu dospel v Beograd in tam uganjal takšne komedije, da se mu je vse smejalo in radovedni svet je drl za njim kakor za medvedom. Radić je kar vsekrižem poljubljal svoje in radikalske poslance ter govoril ljudstvu in ga navduševal za državo, kakor da je on njen prvi apostol. Ljudstvo ima torej z njim veliko zabavo, v prav hudi zadržki pa so radičevski ministri in pa radikali, ki jih je že kar sram, da ga Radić tako «lomi». Kar odkrito mu svetujejo po novinah, naj za božjo voljo malo manj blebata; toda Radić ne odneha. K sreči se Radić v par dneh odpravi iz Beograda v kopališče Baško ob morju in bo menda vsaj nekaj časa mir pred njim.

S sestavo nove vlade RR stopamo v povsem novo razdobje naše državne politike. Gotovo je treba ceniti

spokoritev radičevcev.

pa naj je iskrena ali samo zunanja, ter z veseljem priznati, da se naša državna misel učvršča. Toda nekaj drugega je, kar vzbuja zle slutnje:

nova vlada je osnovana na besedolomstvu!

Radikali so prelomili besedo, ker so razdrli Narodni blok, na drugi strani pa so radičevci prav zavratno razdrli zvezo s svojimi zavezniki. Besedolomstvo nikdar ne prinaša blagoslova, marveč rodi le nova nezaupanja. Nova vlada se je v torek predstavila v Narodni skupščini

z obsežno izjavo.

v kateri napoveduje marljivo delo, provedbo ustave in uveljavljenje vseh potrebnih zakonov. Obljube so lepe, toda naše ljudstvo ima izkušnjo dovolj, da sodi samo dejanja. Zato počakajmo!

Politično življenje je zdaj nad vse zanimivo in silno razgibano. Pozornost je predvsem obrnjena na Hrvatsko, da se vidi, kako se bodo Radićeve množice, pitane doslej samo z jalovimi republikanskimi obljubami in protidržavnim hujskanjem, začele izpreobračati k ljubezni do kralja in države. Marsikod se opaja

nezadovolstvo z Radičevim vetrnjaštvom.

ki je dobilo najvidnejši izraz v tem, da so se od Radića odcepili najprej tako zvaní zajedničarski poslanci, katerim jih je zdaj sledilo še pet, ker jih je Radić enostavno izključil iz svoje stranke. Na drugi strani pa je tudi v veliki radikalski stranki nastala zmeda in

ostro ogorčenje.

ker je vodstvo stranke razdrlo Narodni blok in se zvezalo z nezanesljivimi radičevci. Govori se, da se bodo nekateri radikalski poslanci pridružili samostojnim demokratom, dočim že zdaj mnogoteri radikalski in radi-

čevski volilci na Hrvatskem, v Bosni in v Dalmaciji vstopajo v SDS.

Vobče se jasno opaža, da SDS v opoziciji pridobiva vedno večji ugled in nove pristaše. Najlepše se je to videlo v nedeljo, ko je

voditelj Svetozar Pribičević imel v Beogradu sijajen zbor.

kjer so tisočeri pristaši navdušeno pritrjevali njegovim moštanim in iskrenim izvajanjem. Pribičević je poudaril, da bodo samostojni demokrati neustrašeno nadaljevali delo med narodom za popolno zmago ideje narodnega in državnega edinstva. SDS je edina dosledna in sebi zvesta stranka v Jugoslaviji, zato ima edina veliko bodočnost pred seboj. Ojačila se bo in kmalu dokazala, kako se vodi dosledna, poštena in nesebična državna politika! Izvajanja Svetozarja Pribičevića so povsod vzbudila najgloblji vtis, ker so sijajno dokazala, da SDS še prav posebno v opoziciji stopa neustrašena v borbo za svoje vzvišeno geslo:

Svoboda, Enakost, Bratstvo!

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Nedeljski pešizlet našega Sokola v Žibršče ostane vsem udeležnikom v najlepšem spominu. Pa tudi naši žibrški prijatelji ga ne bodo tako hitro pozabili. Telovadba na lepi razgledni točki je prav lepo uspela. Tamburaški odsek Sokola si je med domačini, ki jim doslej še nikdar ni igrala taka godba, pridobil novih in hvaležnih prijateljev. Po svoji narodni in napredni zavesti znana Ipavčeva hiša si je s svojo res slovansko gostoljubnostjo le še bolj utrdila svoj dober glas. Svečanemu razpoloženju domačinov in izletnikov je dal duška društveni prosvetar, ki je za slovo izpregovoril nekaj navdušenih besedi. Prijateljem Sokolstva v Žibrščah in okolici izrekamo tem potom pristrčno zahvalo za številno udeležbo in obilno naklonjenost ter jih ponovno vabimo na proslavo pokritja lastnega Sokolskega doma. Zvestoba za zvestobo! — Naš Sokolski dom raste kar vidno iz tal. Koncem tedna bodo glavna groba zidarska dela dovršena. Potem pride na vrsto ostrejšje. Če bo slo po sreči,

Anton Stražar:

II.

Poštni Henrik je tako očital Trdinu: «To ti povem, od tebe, Jaka, bo zginila vsa sreča... Kdo bo zdaj skrbel za otroka?»

V rebrskem zvoniku je zapel mrtvaški zvonec, ki mu naši ljudje na kmetih pravijo «cinglet». Vsakomur postane kar nekako tesno pri srcu, ko začuje ta mali zvonček. Nehote se vsak domisli: Tudi name pride vrsta. Prej ali slej...

Trdinovi so bili ravno na njivi, želi so ajdo, ko je otožno zapel mali zvonček. Zanjice so po običajni krščanski navadi prenehale z delom in zmolile par očenašev za ubogo dušo, ki se je s tega sveta ločila... Trdin, ki se je ravno vračal z njive, kamor je bil ponese! namreč žanjicam malico, je ob tem znamenju smrti kar nevede obstal — neka groza ga je obšla... Sam ni vedel, čemu. Po običajni navadi je tudi on snel klobuk raz glave — toda moliti ni mogel zbrano in nobožno, v glavi so se mu vrtile razno-

vrstne misli za mislimi: ... kaj, če zvoni Hrenovi Marijanici...?

Od tistega večera, ko je Trdinka napadla Marijanico, je ta kar vidno hirala. Pa to še ni bilo najhujše za nesrečno dekle, to bi že še bila prenesla — ali tisto preziranje od strani vseh domačinov, posebno žensk, to jo je ugonabljal kar vidno... Enako človeku, ki drvi v prepad, je ona hitela po svoji zadnji poti zemeljskega življenja — grobu naproti.

Jaka je doma s pomočjo očetovo ravno pripravil voz, s katerim pojmeta po našeto ajdo, kar pride proti njima znani poštni Henrik.

Mladi Trdin se je kar ustrašil duševnega siromaka Henrika, sam nevedoč čemu.

Pa v resnici je Henrik izgledal zelo resno in mrko. Ustavil se je tik pred obema Trdinoma, udaril s palico ob tla in možaka sta čula: «Jaka, mogoče še ne veš, komu je zapel mrtvaški zvonec? Da boš vedel, Marijanica se je preselila iz te goljufive solzne doline — pa pustila na svetu malega črvička — tvoj sad! To ti povem, Jaka, od tebe bo izginila vsa sreča... kdo bo zdaj skrbel za otroka?»

Oba dva Trdina so do srca pretresle te besede, izgovorjene resno in strogo. A kolikokrat se poprej nihče izmed njiju vobče ni zmenil za govorjenje Henrikovo, sedaj pa so te besede zbudile oba kakor ostre puščice! ... Obema se je v srcu oglasila pekoča

vest, pred katero se človek ne more nikjer skriti...

Voz je bil že pripravljen. Jaka pa je kakor v sanjah taval proti hlevu po konje — v glavi mu je burno šumelo. Stari Trdin je slo-nel na lestvah pri vozu, čakal je sina — Henrik pa je koračil dalje, sam s seboj govoreč: «Memento mori! Memento mori!».

Droban, ali kakor pravijo na kmetih, gost dež je kar ves dan pršil, ko so pokopavali Hrenovo Marijanico. Prav otožen jesenski dan je bil. Pogrebcev je bilo malo — kakor je običajno pri revežih. Župnik je tudi na hitro vrgel svoje tri lopatice zemlje na krsto in odšel.

Godec Uriha, ki je bil tudi pri kopačih, ki so zagrebli Marijanico, je rekel naposled, ko so nametali prsti do vrha: «Tako, vidite, dekleta, kako bridko je z revicami, ako ne pomislijo nič naprej... Bog ji daj večni mir in pokoj in večna luč naj ji svetli!»

Kopači so imeli skromno pogrebščino v Jožetovi gostilni. Seveda so še kopači sami zvrgli skupaj nekaj dvojč in še pili. V gostilno je mimogrede prišel tudi mladi Trdin; najmanj se je pač nadejal, da najde ravno pogrebce notri. Hotel se je obrniti kar pri vratih, toda godec Uriha ga ročno spravi nazaj v gostilno: «Jaka, hej, le prisedi k nam, boš dal še ti za en bokal, saj danes smo zagrebli Marijanico — te ne bo več tvoja Reza kregala...»

bo dom pod streho pred Velikim šmarnom. Ta dan proslavimo pokritje doma z veliko ljudsko veselico, za katero so priprave že v teku. Kar misli sokolsko v bližnji in daljni okolici, vse se bo ta dan zbralo okrog našega novega ognjišča.

POLJANSKA DOLINA. V nedeljo 2. avgusta popoldne od 2. ure naprej ima naš Sokol javen nastop v Poljanah z obhodom, telovadbo in po telovadbi s prosto zabavo in plesom na prostem pri Prodovskem kozolcu. Vabljeni ste vsi prijatelji Sokola in napredne misli. Vsi ste dobrodošli! Vabljeni so tudi vsa sosednja napredna društva. Za postrežbo bo vsestransko preskrbljeno. — Po povodnji povzročena škoda se polagoma popravlja. Odnešeni mostovi se nanovo postavljajo in kmalu bo reden promet na vse strani po vseh stranskih dolinah. Pričenja se žetev, ki bi še nekaj izdala, ko bi žito ne bilo tako strahovito poležano, posebno po ravnini, koder je povodenj preplavila, kar je silno zamudno. Tudi pri električni centrali na Fužinah bodo v kratkem pričeli z gradbo novega jezua. Upamo, da se je gradba oddala res izurjenemu strokovnjaku, ki bo izvršil delo po vseh preizkušnjah najnovejše tehnike. Ko bi bil ta jez zdržal, bi bila povodenj od pol do enega metra nižja v spodnji dolini od Fužin proti Poljanam, kar bi imelo za posledico, da bi bila marsikaka naprava ostala nepoškodovana. Seveda niso podjetniki tega sami zakrivali, ampak graditelji, ki niso kakor se je pokazalo, bili na svojem mestu. Nekaj je še tudi, kar razburja posebno težko prizadete. Nužna pomoč, ki se je objavila od države, še zdaj ni dospela. Razume se, da se taka nesreča ne dá popolnoma popraviti in nadomestiti s tako podporo. Vendar naglo dana podpora, in naj bo potem že večja ali manjša, dá pogum posebno tem, ki so najhujše prizadeti. Nerazumljivo je, kaj je vendar vzrok tej zakasnitvi podpore.

ZGORNJI TUHINJ. Pri nas v Zgornjem Tuhinju se vobče telesna snaga posebno visoko ne spoštuje. Ljudje, ki se pri delu potijo in seveda tudi omažejo, nimajo prilike, da bi se kje pošteno okopali. Če že gredo otroci v kako lužo, se tam kvečjemu še bolj umažejo, nego očistijo. Poleg tega tudi ni dobro otrok samih puščati, ker se pri takih prilikah naučijo raznih malopridnosti. Imamo vodovod, ki bi lahko odpomogel temu nedostatku. Odvisno je samo od našega občinskega odbora. Naj bi se priredila kaka naprava,

Kaj je hotel Jaka! Bil je že malo pijan, pekočo vest si je že ves dan tolažil z žganjem in vinom. Pil je in naročal kar na kredit, zraven pa moral poslušati mnogotere zbadljivke pogrebcev.

Temna jesenska noč je bila, ko je koračil Jaka proti domu. Ko se je zibal čez radomeljski most, je zazrl pred seboj staro vrbo, ki je vsa žarela, bila je vsa v čudni svetlobi, kakor pač ima tak trhel les svoje svojstvo. Jaka je mislil v strahu in pijanosti, da ima pred seboj strašno prikazen. Ko si malo opomore od prvega strahu, jo ubere proti domu, kar ga nesejo noge.

To je razumljivo, da se je žena zelo ustrašila svojega do skrajnosti upehanega moža; bilo ga je groza pogledati, in en čas tudi nobene besede ni mogel izpregovoriti, le tresel se je po vsem telesu. Končno je izpregovoril: «Reza, prikazen sem videl!» Rekši to je zlezal pod odejo ter vso noč drhtel v vročnici.

Ta usodni strah stare svetleče se vrbe je Jaka položil v bolniško posteljo. Žena Reza mu je pač kuhala in stregla, — pa on je sam spoznal, da je postrežba le prisiljena in da ženi povzroča nejevoljo...

Ko je tako ležal Jaka, ga neki dan obišče godec Uriha.

«No, Jaka, dober dan ti želim! Kako se ti obrača zdravje?»

kamor bi se napeljala voda in bi se tam lahko okopali vsi vaščani. To bi bilo iz zdravstvenega ozira neprecenljive vrednosti. Saj ni treba napravljati bogve kako kopališče; le kaj malega, da bi zadostovalo potrebi. Toplo priporočamo občinskemu odboru, da o tej stvari razmislija in nužno kaj ukrene.

RAKA. (Tovarišu Janku Golobu ob njegovem odhodu.) Dragi! Na Vidov dan smo bili z našo šolsko mladino zadnjikrat zbrani pred Teboj. Žalostno je bilo. Ko smo se spominjali junakov, ki so dali svoje življenje za domovino, je napolnjevala naša srca tužna misel, da odhaja od nas mož, sicer še čil in zdrav, ki pa je tudi postavil svoje življenje domovini in narodu v službo. Ta mož si Ti, dragi tovariš. Ko si prišel pred 15 leti na Rako kot eden najmlajših nadučiteljev na večrazrednicah krškega okraja, poln nad, načrtov in idealov, gotovo nisi slutil, kaj vse boš izkusil tu. Bil si v pravem pomenu besede — delavec. In dela je bilo veliko v šoli in zunaj nje, duševnega in telesnega. Živel si, kakor je veleval naš vrli Gregorčič: «Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.» S svojo pridnostjo in zmožnostjo si izpremenil raško šolo tako glede na njeno zunanost kakor glede na njeno vrednost v eno najboljših v okraju. Krasna zbirka učil, bogata šolarska in učiteljska knjižnica in lepi uspehi pri mladini odlikujejo našo šolo pred marsikatero drugo. Pa tudi izven šole si delal pri raznih društvih in podružnicah. Ustanovil si Sokola, vodil Ciril-Methodovo podružnico, ustanovil čebelarstvo podružnico, sadjarsko podružnico, krajevno organizacijo demokratske stranke, bil si tajnik in blagajnik Kmetijske podružnice in zadnji čas še predsednik Okrajnega učiteljskega društva. Delal si nesebično, vsem vzgled vztrajnosti in požrtvovalnosti. Da si žel za svoje delo nehvaležnost, da so leteli nate nezasluzeni udarci, Te ni plašilo. Mnogi bi klonili, Ti nisi. Zavedal si se, da delaš za izobrazbo, za napredek, za boljše in lepšo bodočnost naroda in domovine. Zato odhajaš z Rake ravno tako idealen, kakor si idealen prišel. Ti greš, Tvoje delo ostane. Že davno Te ne bo več tu, Tvoj sponin pa bo živel dalje in dalje. Otroci izgubijo s Teboj najboljšega učitelja, mi učitelji pa najboljšega tovariša. Ti nam nisi bil samo voditelj, ampak tudi iskren, zvest in dober tovariš in svetovalc. Bili so dnevi na Raki, ko smo sre-

«Bog daj dober dan, Uriha! Malo sedi, saj vidiš, da sem čisto sam, kakor svoje dni očak Job.»

Goдец sede k bolniku in mu govori: «Jaka, bil sem te dni v Ljubljani, pa sva se sešla tamkaj z lepo gospo — Katrico. Povedal sem ji vse domače novice. Tudi o tebi. Ko sem ji razodel, da si bolan, pa bolj zapuščen revček, so ji solze prišle v oči. Še te ima v spominu! Kupila mi je nato dobro kosilo pri Figovcu, pa tudi nate ni pozabila ter mi dala to steklenico malinovca. Mešaj ga z vodo, veš, to ti bo najbolje hladilo žejo!»

Po svojem receptu najprvo sam godec napravi hladilno pijačo. Jaka jo hlastno pije in izpije, — vse solzne so bile njegove oči...

Pijača ga je pač hladila; toda znova se mu je oglasila pekoča vest, katere pa ni mogel z malinovcem pogasiti! Znova so mu stopale pred oči njegove mladostne zablode.

Zdravje se je Jaku počasi vračalo.

Listje na drevju je že začelo rumeneti in odpadati; tudi kmetje so raz njiv spravljali zadnje poljske pridelke. Prav dolgočasni dnevi so nastopili. Skoraj do poldneva je ležala po dolinah megla, le sem in tja se je za par ur prikazalo ljubko solnčece in se znova skrilo, pa mrzla burja je pihala in cvilila okrog voglov...

Popoldne na spominski dan Vernih duš je bilo. Jaka je ležal v kamrici vznak na postelji in, kakor so navajeni vsi bolniki, gledal v strop, v glavi pa se mu je vrstilo stotero

čavali prijazne obraze, a mrzla srca. Takrat smo se vsi skupaj zbrani, s Teboj v svoji sredi, najbolje počutili. Delili smo žalost in veselje. To iskreno tovarištvo so nam mnogi zavidali. — Veruj nam, da nam prihajajo besede iz srca. Hudo nam je, da nas zapuščas. Zelo Te bomo pogrešali vsi. Bodi srečen, srečnejši v novem kraju! Zdravo! — *Učiteljstvo.* — Po ganljivi proslavi Vidovega dne, kjer so bili na sporedu govori, deklamacije in petje, se je poslovila od šolskega upravitelja v imenu šolske mladine deklica in mu izročila krasen šopek. Učiteljstvo mu je poklonilo spominski list — delo tovariša Krakarja. Poslovil se je tovariš Fatur. Kot zastopnik občinskega odbora je pozdravil šolskega upravitelja župan gosp. Grm. Navzoči starši so mu stiskali roko. Vsako oko je bilo solzno. Ko je odhajal z Rake, so ga spremljali izpred šole do železniške postaje bratje Sokoli na konjih.

BUČKA. Pri nas nimamo no župnika ne učelnika. Oba sta opravitelja: eden župni, drugi šolski. Nedavno sta se pri cvičku pobratila in sladko ginjena sta rekla našemu gospodu županu: «Vi ste en troteč, pa ne enkrat, ampak devetkrat!» Zdaj, ko je sodišče razsodilo, kdo je prav za prav troteč, se pa ta dva pobratima prav kisló držita...

PRISTAVA. Demokratska misel tukaj lepo napreduje. V nedeljo 19. t. m. je imela tukajšnja krajevna organizacija SDS svojo običajno odbo-rovo sejo, katere se je udeležil tudi tajnik srezke organizacije g. Malgaj. Pri tej seji so se prijavile za enodnevni poučni tečaj dne 2. avgusta v Celju štiri osebe, za štiridnevno politično šolo 25. do 28. avgusta t. l. tri osebe (po ena) iz Roginske gorce, Nezbiš in Sv. Eme. Prijavilo se je tudi sedem novih članov za organizacijo. V tem klerikalno-radičevskem kraju je napredek krajevne organizacije velikega pomena. Le tako naprej! Zdravo!

LJUBNO OB SAVINJI. Na sreski konferenci SDS v Ljubnem dne 12. t. m. se je končno konstituiral sreski odbor SDS ter si izvolil za predsednika g. Petra Tlakerja, posestnika v Rečici ob Savinji, za tajnika g. Branka Zemljiča, šolskega upravitelja istotam, za podpredsednika g. Franca Papeža, posestnika v Ljubnem, in za blagajnika g. Franca Kocbeka, upokojenega nadučitelja v Gornjem gradu. Obširna razprava se je vršila o

misli... Zelo, zelo zapuščenega se je čutil, ko je tako samcat sameval s svojimi otožnimi mislimi...

Kar naenkrat pa se okrene, se ozre skozi okence in v svoje veselje vidi po poti prihajati znanega Bernarda, imenovanega «mrtvaški ptič».

Zakliče mu Jaka: «Dober dan, Bernard! Stopi malo k meni, sem čisto sam. Saj vežna vrata so le priprta.»

Bernard je takoj ubogal Jaka in se pribil v kamro.

Resnobni možak je sedel na stol k postelji in začel bolnika po lepi krščanski navadi tolažiti: Naj le voljno trpi, ker to je njegovi grešni duši v prid. Bog že vé, kaj mu je odločil, zdravje ali smrt. Če mu je odločena smrt, se je treba lepo pripraviti za dolgo pot v večnost. Prejme naj torej poslednje zakramente, saj škodila mu nikakor ne bo ta poslednja krščanska dušna priprava, tudi če ozdravi...

Kakor da se je začela trda, dejal bi, ledena skorja tajati okrog Jakovega srca, tako so vplivale na bolnika Bernardove besede.

Jaka je vedel, da ima Bernard vedno s seboj kako molitveno knjigo in da bere iz nje bolnikom. Poprosi ga torej, če bi tudi njemu kaj prebral.

Možak pripravno vzame iz žepa znani Rozmanov molitvenik, ki ga je spisal župnik borovniški, natisnila pa Blasnikova tiskarna leta 1835. Naslovljena je bila v starih črkah: «Daj nam dans nash vsakdajni kruh...»

razmejičenju planinskih pašnikov za pašniško zadrugo v zmislu odloka agrarne direkcije, odnosno okrožnega agrarnega urada. Navzoči zastopniki pašniških zadrug so prišli z upravičenimi pritožbami glede postopanja pri razmejitvi, h kateri se do sedaj niso pritegnili zastopniki zadruge, dočim je stalno na mestu zastopnik veleposestva, odnosno škofa. To vzbuja nezaupanje v ljudstvu in zaradi tega je bil na seji tudi storjen sklep, da se zaprosi g. veliki župan in druga merodajna mesta, da se pritegnejo k merjenju tudi zastopniki pašniških zadrug in zlasti tudi zastopniki strokovnjaki glede planinskih pašnikov. Dalje je bil storjen sklep, da se izvrši intervencija v prilog čimprejšnji izgradnji telefonske zveze iz Rečice ob Paki preko Mozirja v Ljubno in še naprej. Razpravljalo se je tudi o raznih drugih važnih gospodarskih zadevah.

SROMLJE PRI BREŽICAH. In prst hladnega groba je sprejela v naročje to, kar je živelo, da umre... Številni prijatelji in častilci Martina Sottlerja, posestniškega sina in ekonomista iz Gornje Pohance, so spremljali pokojnika na njegovi zadnji poti 9. t. m. Kako turobno so takrat pritrkavali zvonovi pri Sv. Martinu in Sv. Janezu! Njihovi akordi so izzveneli tudi za nas preostale v glasnem: «Danes meni, jutri tebi!» Pokojnik, jeklenega, toda mirnega, plemenitega značaja ter obdarjen z veliko naravno inteligenco, je bil določen za naslednika svojemu očetu na domačem posestvu. Po odličnem absolviranju kmetijske šole v Št. Juriju ob juž. žel. ter odsluženju vojaškega kadrskega roka koncem leta 1922. se je posvetil z gorečnostjo in posebno ljubeznijo gospodarstvu. Kot idealen dečko je videl v udeleževanju na domači grudi edino sredstvo za dosego visokega cilja: biti dober, napreden gospodar, čigar življenje in sreča imej svoj začetek in konec v prostem, četudi težavnem kmetiskem delu. Ni mu bilo sojeno, da preživi svoje 25. leto. Slaboten po leta 1918. prestanem trebušnem legarju je pred približno enim letom ponovno obolel. Zdravil se je tudi v bolnici, toda brezuspešno; le s svojo znatno življenjsko energijo je mogel tako dolgo kljubovati bolezni. Pokojnik je bil

dober sin in brat, čislani tovariš v vrstah svojih sovrstnikov ter prijeten družabnik; zato je bil splošno priljubljen. Široko umsko obzorje si je ustvaril zvečine kot samouk; poznal je domačo in tujo literaturo bolje od marsikoga, ki se je leta ukvarjal z njo v šolskih klopeh. Priučil se je sviranja na citre, gosli in okarino itd. V bolezni in trpljenju je bil mož vzglednega samozatajevanja in potrpežljivosti. Iz njegovih ust ni bilo čuti tožbe. Martinc, počivaj v miru!

LAŠKO. V četrtek 16. t. m. se je vršil srezki sestanek delegatov SDS sreza Laško v lovski sobi hotela Henke. Izvolil se je naslednji odbor: predsednik: Gnus, šolski ravnatelj v p., Dol pri Hrastniku; podpredsednik: Pleskovič, davčni višji upravitelj, Laško; tajnik: Golob, posestnik, Sevice; odborniki: dr. Roš, Laško; Pavlin, trgovec, in Goropevšek, gostilničar, Trbovlje; Miloš Roš, učitelj, Hrastnik; Fran Kokalj, višji nadzornik v p., Rimske toplice; Rudolf Mejak, postajni načelnik, Rimske toplice; Martin Peklar, rudarski paznik, Rečica; Alojzij Baša, postajni načelnik, Zidani most; Martin Jančič, posestnik, Sv. Lenart. Iz poročil krajevnih organizacij je razvidno, da so storile te v svojem območju napram stranki in članstvu svojo dolžnost. Pri raznoterostih se je razvila debata o raznih gospodarskih in organizacijskih vprašanjih.

LAŠKO. Zelo klavrno se je izvršil 12. t. m. orlovski zlet v Laško, dasi so se ves teden vršile zanj velikanske priprave. Te slavnosti se je udeležil ves generalni štab SLS. Da bi se vsa stvar čim lepše obnesla, so klerikalci povabili iz vseh krajev svoje najboljše govornike, katerih pri nas nimajo. Med drugimi se je tudi spustil v govor ata Hrastnik. A glej zlomka, komaj se je oglašil, že se vsi smejejo njegovemu jecljanju. Ljudje so se kar spogledovali in si šepetali: «Takah čenč pa nismo prišli poslušat.» Le par Orlov mu je strahopetno prikimalo.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Kakor ščurki lazijo naši klerikalci okrog po agitaciji, kjer razlagajo ljudem take budalosti, da se jim vse krohota. Zadnje dni postajajo ščitonosci SLS prav obupani nad politično situacijo. Strahovito vpliva

nanj: popoln polom separatistične ideje. Vsi v v zadregi so, kako bodo zanaprej varali ljudi, kajti z avtonomijo ni nič, ker so jim glavni njihovi pomagači radičevci pokazali figo. Vse kaže, da bo kmalu konec klerikalne stranke.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Staro graščino v Korpulah, pripravno za sladkorno tvornico, je kupil našim čitateljem v tem kraju že dobro znani Amand. V kakšne namene jo je kupil, je še tajnost. Če misli ponovno uvesti sladkorno tvornico v tej hiši, odnosno iz Leš prestaviti, mu to brez najetih muzikantov zaenkrat tudi dovolimo. Sreča in pa veselje bo seveda zlasti za ženske, posebno za tiste, ki so bile temu gospodu v vojnem času najbolj naklonjene. Bog daj tudi v drugič pri tem obratu svoj «žegen» enako kakor pri bivši «cukerfabriki» v Lešah. — Šmarška žajfa.

SV. ŠTEFAN PRI ŠMARJU. V nedeljo dne 12. t. m. je bil sklican h gospe Planinšci sestanek dvoperesne deteljice Pucelj-Prepeluhove stranke. Kako se ljudje zanimajo za to Puceljevo komedijo, je pač pokazal sestanek, na katerem je moral agitator iz Stranj sam sedeti v lokalni. Ker nikogar ni bilo, se je moral na cesto podati in pred hišo se mu je posrečilo ujeti tri može, enega samostojneža, enega klerikalca in enega socialista. Gospoda Taborne in Glavinšek sta ostala dva poslušalca ter se bodrila in navduševala. Stiplošek je po klerikalni šegi kimal, socialist pa le ni hotel takoj pristati; šele potem, ko mu je Taborne izročil darilo «Kmetijski list», s katerimi je bil ta gospod zelo darežljiv, se je vdal in izročil slednjič svoje ime v zapisnik. Pri nas ne bo nič, ljubi g. Taborne. Še se spominjamo, kako vljuden je bil g. Pucelj, ko je bil na ministrskem stolcu. Ko je leta 1921. vložil predsednik krajevnne organizacije SKS prošnjo za podporo po suši prizadetim, mu ta visoki gospod še odgovoril ni. Mogoče danes misli, da smo že pozabili na njegove obljube, katerih še do danes ni izpolnil. Glavinšku priporočamo, naj že bo enkrat pameten in naj pusti to stranko, ki je dejansko samo na papirju, njeni voditelji pa skačejo od stranke do stranke, kakor kobilice

Bernard odpre že na zaznamovani sedemdeseti strani, pa začne Jaku brati naslednjo resnobno pesem, tiskano v častitljivem starem pravopisu:

«Strašni dan bo dan plačila,
zemlja bo se v prah zdrobila,
priča David in Sibila.

Grozen strah bo svet obdajal,
keder bo Sodnik perhajal,
k ostri sodbi človek vstajal.

Jela bo trobenta peti,
mertvim po grobeh grometi,
k sodbi priti jim veleti.

Smrt nature bo strmela,
keder bode stvar ož'vela,
k božjem Sodniku hitela.

Bukve bodo pernešene,
dela bode bral storjene,
dobre vse in nepoštene.

Bo Sodnik na tron se vsedel,
vse karkol' je člov'k narédel,
celi svet bo tist'krat zvedel.

Revež kam se čem podati,
kje perjatlja tam iskati,
komaj dobrim bo obstati...»

Bernard je pri čitanju teh vrstic pomenljivo dvignil prst in z vzvišenim glasom nadaljeval:

«Kralj nezmerne visokosti,
rešiš svoje brez vrednosti,
reši mene v moj' slabosti!

Spomni se, o, Jezus mili,
de so zame te vmorili,
prosem, tisti dan se vsmili!»

Bolni Jaka si je nemirno vzravnaval vzglavje, na čelo so mu stopale potne srage in z vdanimi očmi je strmel v Bernarda, ki je pomenljivo nadaljeval:

«De sem kriv, to sam spričujem,
sam pred sabo se sramujem:
Perzanesi, Bog! — vzdihujem...

Nisem vreden odpuščanja,
vender, Bog pomilovanja,
reši v ognji me jokánja!

Med ovcé me den' ovčico,
reš' 'zmed kozlov sirotico,
in pokličí na desnico!

— — — — —
Dej nam, Jezus, naš pastir,
večni pokoj ino mir!...»

Bernard je zaprl knjigo in se spoštljivo prekrižal, bolnik pa si je z robcem brisal oči in pot z obraza. Globoko ga je prevzela stara spokorna pesem in le polglasno je izgovarjal:

«Bernard, sam angel varuh vas je poslal k meni! Kajne, da me boste še obiskali?»

«Bom, pa od srca rad! Sedaj mi pa ne zameri, Jakob, jaz grem še druge bolnike tolažiti. To je moje delo v tej solzni dolini. Z Bogom!»

Počasi je Bernard odšel dalje... Jaka pa se je kesal v srcu, ker je včasih nevedoma z drugimi vred zaničeval in se norčeval iz Bernardovega obnašanja. Šele ta dan je spoznal njegova blagodejna in tolažeča opravila ter tolažbo, ki z njo krepi uboge zapuščene bolnike...

Skesano in vdani v voljo božjo je Jaka naslednji dan prejel sv. tolažila. Bolezen je začela čudno popuščati, po enem tednu je

Jaka z vsakim dnem postajal krepkejši. Ko so začele padati prvi snežinke, je Jakob že zapustil bolniško posteljo, seveda pa se je držal še kar pri topli peči.

Najboljši njegov prijatelj v bolezni mu je bil Bernard, ki ga je pogostoma obiskal.

Ko sta neki dan znova sedela z Bernardom pri topli peči, omeni sam Jakob o Marijaničnem otroku: «Veste, Bernard, ta otrok je sirota, kaj hočem storiti? ...»

«Dolžnost tvoja je, da pošteno skrbiš zanj!»

«Torej, Bernard, jaz vam dam že danes za otrokovo prvo pomoč 50 goldinarjev, pa jih boste vi ponesli za otrokovo oskrbo.»

Kakor bi samemu Bernardu podaril fa denar, s takim veseljem ga je pobožni in uslužni mož ponesel tja, kjer so v revščini gojili zapuščenega otroka.

Pobožni Bernard je imel navado, da je po poti grede večkrat kako pobožno zaokrožil. Ta dan je zapel to-le:

«Človeško življenje pač naglo beži,
ko ptica leteča
in voda dereča,
kdo vé, če še jutrišnji dan doživi?

Kar tukaj rodi se, le vrne se v prah,
gre eden hitreje,
gre drugi pozneje —
pobere vse smrt in zakrije vse mali...»

Drobno so naletavale snežinke, Bernard pa je polmrmraje ponavljal to pesem in z nekakim mirnim zadovoljstvom meril pot tja, kamor mu je bilo naročeno in kamor je zdaj bil z veseljem namenjen...

(Dalje prih.)

od trave do trave. Če pa je še v začetku obstoja stranke kaj dosegel, mu je do uspeha pomogla demokratska stranka. — Pika.

PTUJSKA GORA. Prosvetna društva v zvezi z bivšimi učenci nekdanjega našega nadučitelja g. Domicijana Serajnika, ki je 25 let z največjim uspehom vzgajal pri nas mladino ter kot prvi oral pri nas ledino na polju ljudske prosvete in narodnega napredka, priredé 2. avgusta t. l. Serajnikovo slavnost. Ptujška gora hoče pokazati vsaj nekoliko hvaležnosti in razumevanja za velike zasluge g. Serajnika. Spored slavnosti bo naslednji: Popoldne ob pol 3. v šoli predstava (P. Petrovičeva «Ploha»); po igri bo velika veselica na trgu pred gostilno Klemenčič in v njej. Svirali bosta dve godbi. Preskrbljeno bo za dober plesalni prostor, ljubitelja petja pa bo skušal zadovoljiti moški zbor. Razen tega se obeta bogat «ribolov», za «razgrajče» občinski zapor, preške gibanice, haloško vino in kranjske klobase. Vabimo k udeležbi vse, ki si žele neprisiljene zabave, zlasti seveda prijatelje in znance g. Serajnika in pa one, ki hočejo obenem napraviti izlet na našo lepo Ptujško goro.

SV. BARBARA V SLOVENSKIH GORICAH. Na sestanku krajevne organizacije SDS 5. t. m. je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri se je vzelo poročilo o oblastnem občnem zboru stranke z zadovoljstvom na znanje, se je izreklo neomajno zaupanje in iskrena zahvala poslancu dr. Pivku za njegovo delo v korist naroda in se je izrazilo upanje, da bo svoje delo tudi v prihodnje ravno tako vztrajno nadaljeval ter da bo podpiral težnje prebivalcev jugozahodnega dela Slovenskih goric v zadevi dravskega mosta pri Sv. Dupleku, kakor sta se trudila on in minister dr. Žerjav za male kmete v Savinjski dolini. Zbovalci so končno izrekli upanje, da jih bo gosp. poslanec v parlamentarnih počitnicah obiskal ter so ga naprosili, da izroči pozdrave tudi dr. Žerjavu in strankinemu šefu g. Svetozarju Pribečeviću.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

HLEVSKO KRMLJENJE IN PAŠA.

Paša ima tako velike prednosti za živinorejo, da bi morala živina v poletnem času povsod na pašo. Prosto gibanje, dihanje svežega zraka, uživanje naravne hrane, vse to mogočno vpliva na boljši užitek pri živini. V resnici vidimo, da imajo po pašnih krajih najboljše in najlepšo živino. Dobri pašniki so ideal uspešne živinoreje. Kjerkoli je mogoče, naj se zaradi tega ustvarjajo in naj se živina pase. Živali so ustvarjene za to. Paša sama mora biti seveda dobra, močna, ne pa tako slaba in revna kakor jo opazujemo po naših srenjskih «gmajnah».

Paša živine je bila v navadi od prvih časov naprej. Pozneje se je umaknila hlevski reji. Zgodilo se je to z rastočim prebivalstvom, z omejitvijo in razdelitvijo posestnih pravic, z vpeljavo intenzivnejšega poljedelstva itd. Danes imamo pokrajine, kjer je paša čisto izginila in se vrši vsa reja izključno le v hlevih. Imamo pa tudi kraje, kjer se je paša ohranila, le s to razliko, da se danes tudi pašniki obdelujejo in da prinašajo vsled tega veliko večje koristi kakor nekdanj. Povsod po takih krajih se pa opazuje mogočen vpliv pašnika na razvoj živinoreje. Zato se prizadevajo tudi po drugih krajih, da bi se paša kolikor mogoče pospeševala.

Tudi pri nas imamo kraje, kjer so prilike za pašo zelo različne. Ponekod imamo pašnike, drugod jih nimamo in jih naše gospodarske razmere zaenkrat tudi ne dopuščajo. Povsod nam mora biti pa na tem, da pride živina v poletnem času ven in da se uporabljajo v ta namen vsi prostori, ki so količkaj pripravnimi in porabni za pašo. Živina mora ven, da pride na zrak, do hoje in paše. Marsikje bi se dalo v tem pogledu za živino kaj več storiti, kakor se je do sedaj storilo!

Pri naši hlevski reji in tam, kjer nimamo pašnikov, izkoriščamo za pašo naše travnike po ugodnih legah, kakor hitro nam po otavi nekoliko porastejo. To je prav. Bolje bi pa bilo, ako bi imeli tudi spomladi in med poletjem nekoliko prilike za pašo. Naj se izrabljajo za to kolikor mogoče tudi prostori po mejah, po košenicah pred novo košnjo ali po prvi košnji. Mali posestnik naj svoje živali «količi» ali «špona» ali naj jih pase na vrvi. Zlasti spomladna paša pred prvo košnjo bi utegnila po plevelnih travnikih mnogo koristiti, ako bi se tako popašeni prostori pognojili o prvem dežju s stanjšano gnojnico. Tako pašo moramo združevati z gnojenjem, da bo uspeh popoln. S tako pašo zatiramo zlasti tudi mah po naših travnikih.

Kako je treba hlevsko rejo združevati s pašo po naših dolinskih kmetijah, to je stvar preudarka naših gospodarjev. Na vsak način je pa na pašo in na izboljšanje pašnih prostorov obratiti vso pozornost, da bomo dosegli pri naši živinoreji v bodoče več uspeha.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Cene nagibajo k nazadovanju. Povpraševanje ni posebno. V inozemstvo gre malo blaga, ker so naše cene previsoke. Pšenica se je trgovala zadnje dni na novosadski blagovni borzi po 300 do 310 Din in turščica po 185 do 195 Din. Moka «0» za poznejšo dobavo se je prodajala po 480 Din. Za oves, ječmen in rž ni zanimanja.

ŽIVINA. Cene se zopet drže. Na zadnjem zagrebškem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli, prvorazredni 8 do 10 Din, drugorazredni 7-50 do 8 Din, tretjerazredni 6-50 do 7 Din, krave, prvorazredne 6-50 do 8 Din, drugorazredne 4-50 do 5-80 Din, tretjerazredne 3 do 4 Din, teleta 9 do 10 Din, svinje, hrvatske mesne 12 do 13-50 Din, debele 16 do 17 Din. Konji so bili po 2000 do 7000 Din komad po kakovosti.

KRMA. Na zagrebškem sejmu se je prodajalo seno po 55 do 80 Din, navadna detelja po 100 do 120 Din za 100 kg.

Kratke vesti

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo 22. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 797-50 do 809-50 Din, 100 italijanskih lir za 208-90 do 211-90 Din, 1 dolar za 58-70 do 57-50 Din, 100 češkoslovaških kron za 167-90 do 170-30 Din. — Dinar je že dalje časa neizpremenjen na curiški borzi.

= **Obtok bankoveev v naši državi** je znašal 15. t. m. 5 milijard 678 milijonov 775 tisoč 490 dinarjev.

= **Sejem v Leskovcu.** Običajni letni sejem za živino, konje in krmo se bo vršil v Leskovcu pri Krškem 25. t. m., to je v soboto pred sv. Ano.

= **Trije novi sejmi.** V trgu Sodražici se bodo vršili trije novi sejmi po naslednjem redu: I. dne 2. julija, II. dne 2. septembra in III. dne 22. januarja vsako leto. Ako pride na te dneve nedelja ali praznik, se bo vršil sejem naslednjega dne.

BELEŽKE

+ **Prvi blagoslov novega režima.** Še ni bila konstituirana nova vlada, pa se je v ministru agrarne reforme že pojavil duh reakcije. Prvi so morali občutiti ta duh naši kmetje-živinorejci v gornjegrajskem okraju, ki so — združeni v pašniške zadruge — bili dolgo časa boj za svoje pašne pravice na škofovih planinah. V zmislu navodil ministrstva za agrarno reformo je agrarni urad v Mariboru nedavno izdal odlok, v zmislu katerega so se planinski pašniki imeli odvojiti od škofovega veleposestva in izročiti v porabo pašniškim zadrugam v Gornjem gradu, Lučah, Ljubnem in Solčavi. Uporaba teh planinskih pašnikov je življenskega pomena za živinorejo v tem

okraju in zaradi tega naravno tudi ogromnega pomena za narodno gospodarstvo sploh. V zmislu odlokov ministrstva in agrarnega urada so se tudi že pričela razmerjevalna dela, in sicer na stroške zadrug, katere so te stroške prevzele v znatnem iznosu 70.000 Din. Merjenje, ki se je pričelo v začetku tega meseca, je bilo že v polnem teku. Dne 17. t. m. pa je moral agrarni urad na brzojavni poziv ministrstva ustaviti do nadaljnje odredbe vsako delo na škofovih planinah. Jasno je, da so imeli svoje prste vmes razni škofovi prijatelji, ki se nahajajo tudi v radikal-skih vrstah (saj je znani mariborski radikal v revanžo za odstop lova celo škofov pravniki zastopnik!) in ki so izrabili položaj v korist škofa proti koristim ljudstva. Smo radovedni, kaj bo ukrenil v tej stvari novi agrarni minister g. Pavle Radič, ki ima s svojim stricem Stipico vred vedno polna usta o kmetskem ljudstvu. In če bo res končno tudi pri g. Pavlu Radiču zmagal škof proti našemu ljudstvu, kdo bo povrnil pašniškim zadrugam stroške merjenja skozi 14 dni?

+ **Drobtinarji.** Kolikor je znano, poslanec Pucelj nima rad drobtin. On ima rad klobase, in sicer v «Kmetiskem listu» bolj dolge, doma na mizi pa debele in mastne. Take klobase si že sedaj lahko privoščiti, saj ima kot poslanec po 300 dinarjev na dan plače, četudi še ni odprl ust v Narodni skupščini, odkar je bil meseca februarja izvoljen. Kdor pa ima dober apetit, in gosp. Pucelj ga ima, mu je vedno premalo klobas, dolgih in debelih. Klobase pa stanejo denar, zlasti ako jih človek vsak dan dela in je. Včasih je človeku z dobrim apetitom, ki je poleg tega tudi poslanec, premalo tudi 300 Din na dan za klobase, posebno če so te klobase dolge in debele, pa si zaželi, da bi postal še več kot poslanec, n. pr. minister, ki ima poleg poslanske plače tudi ministrsko plačo, pa si lahko poleg poslanskih klobas privoščiti tudi ministrske klobase. Tako je tudi poslanec Pucelj zaželel, da bi postal minister in se je zapisal Štefanu Radiču, o katerem je mislil, da ga bo imenoval za ministrskega klobasarja. Radič pa sam rad klobasari in si je mislil: Pucelj mi ne bo delal konkurence! Tako Pucelj ni postal minister in v «Kmetiskem listu» ne bomo čitali ministrskih klobas. Pucelj bo delal in jedel še naprej svoje poslanske klobase, njegovi pristaši pa se bodo morali zadovoljiti z drobtinami, glede katerih je Pucelj obljubil, da jih bo pobral pod Radičevo mizo, če bo sploh katera padla na tla. In tako je tudi prav! Saj navadni ljudje se itak ne zastopijo na klobase, to razume samo poslanec Pucelj!

DOMAČE NOVOSTI

* **Poset kralja in kraljice v Zagrebu.** Beograjski listi poročajo, da bo posetil kralj Aleksander s kraljico Marijo in prestolonaslednikom Petrom tekem meseca septembra Zagreb kot prestolico hrvatskega dela naroda. Poset je zasnovan baje kot manifestacija izvedenega izmirjenja med Srbi in Hrvati. Ideja za ta poset izvira od Stjepana Radiča, ki je za primer poseta obljubil, da privede v Zagreb 80.000 hrvatskih kmetov, da se poklonijo kralju in kraljici in ju pozdravijo. Pri tej priliki se bo izbrala tudi ena izmed zagrebških palač za kraljevski dvorec, kjer bo vladarska dvojica stanovala, kadarkoli se bo mudila v Zagrebu.

* **Kraljevi sorodniki na Bleču.** V petek so dospeli iz Pariza na Bled kraljeva sestra princezinja Jelena ter kraljev bratranec Pavle s svojo soprogo, ki ostanejo kot kraljevi gostje dalje časa na Bledu.

* **Romunski poslanik na našem dvoru,** gospod Emandi, je prispel na Bled, kjer ostane s svojo rodbino dalje časa na letovišču.

* **Nova krajevna organizacija SDS** se je ustanovila v nedeljo 12. t. m. v Bratonicih (srez Dolnja Lendava). Za predsednika je bil izvoljen posestnik g. Matija Ulen. Bratonci so bili do zdaj izključno klerikalna trdnjava in je razveselivo,

da se je tudi tam začelo napredno gibanje. V doglednem času obišče kraj tudi poslanec doktor Pivko.

* **Nadziranje sreskih poglavarstev.** V mariborsko oblast je došel te dni načelnik ministristva notranjih del g. dr. Svetek, da nadzira nekatera sreska poglavarstva. Načelnik dr. Svetek se je mudil tudi pri velikem županu g. dr. Pirkmaierju.

* **Enoten lovski zakon za vso državo.** V ministristvu za šume in rudnike je sestavljena posebna komisija, kateri je poverjena naloga, da izdela enoten lovski zakon za vso državo.

* **Vrtnarstvo uvrščeno med rokodelski obrt.** Prejšnji minister za trgovino in industrijo doktor Grisogono je uvrstil trgovinsko vrtnarstvo ljubljanske in mariborske oblasti med rokodelski obrt. Ta naredba je stopila s 13. t. m. v veljavo. S tem je dolgotrajna želja trgovinskega vrtnarstva uresničena.

* **Obrtna razstava v Ljutomeru.** Za obrtno razstavo, ki jo priredi meseca avgusta ljutomersko obrtno društvo, vlada v vsem okraju veliko zanimanje. Udeležili se je bodo zlasti obrtniki iz Ljutomera in Gornje Radgone, pa tudi iz ostalih krajev ljutomerskega sreza. Slovesna otvoritev bo dne 9. avgusta v prostorih meščanske šole v Ljutomeru.

* **Petdesetletnica Kola jahača i vozača v Ljutomeru.** V Ljutomeru, središču Murskega polja, ki je znano po svoji stari konjereji, slavi Kolo jahača i vozača dne 15. in 16. avgusta svojo petdesetletnico. Na programu prvega dne je razstava prvovrstnih kasačev-amerikancev in toplokrvnih konj, potem uporabnostna izkušnja kasačev (na dirkališču, pred plugom, težkim vozom in pod sedlom) ter dve dirki. Dne 16. se vrše popoldne štiri dirke, vse na dirkališču na Cvenu. Opozarjamo vse ljubitelje konj na to prireditve posebno zaradi tega, ker se bo ta dva dni videlo na razstavi in dirkališču veliko število prvovrstnih konj. Letošnja zmagovalka v jugoslovenskem derbyju (Nadina) izhaja iz ljutomerske reje.

* **Javna bolnica v Velikih Laščah.** Ministristvo za narodno zdravje je sklenilo, da se v Velikih Laščah ustanovi javna bolnica.

* **Nova pošta.** Po odredbi ministristva pošte in brzojava se bo v soboto 25. julija v Malih Laščah otvorila nova pošta z brzojavom in telefonom.

* **Novi 100dinarski bankovec.** Francoski parobrod «Teneriffa» je pripeljal v sušaško pristanišče 54 zabojev bankovcev po 100 Din v skupni vrednosti 540 milijonov Din. Posebna komisija je prevzela pošiljatev ter jo dala utovoriti v dobro zavarovan vagon osebnega vlaka, ki je pod vojaškim nadzorstvom odpeljal nove bankovce v Beograd.

* **Sedem vagonov kovanega denarja je prispele te dni v Beograd,** in sicer dvodinarskih novcev v skupni vrednosti 15 milijonov dinarjev, ki pridejo baje že prihodnji teden v promet.

* **Poroke na Brezjah.** V tukajšnjem Marijinem svetišču so se poročili: Mirko Rupert, učitelj pri Devici Mariji v Polju, s Franjo Lipovčevo, učiteljico na Uncu; Ciril Zupan, čevljarški mojster v Ljubljani, s Frančiško Krodičičevo iz St. Jerneja na Dolenjskem; Jožef Sicherl, uradnik v Beogradu, z Natalijo Prahovo, učiteljico pri Sv. Urbanu nad Ptujem; Jakob Tavman, kurjač na Jesenicah, s Karolino Kotarjevo, šiviljo v Ljubljani; Jakob Rozman, delavec v Bohinjski Srednji vasi, z Rozalijo Sedjevo, vdovo-posestnico istotam.

* **Nevarnosti nezakonite priselitve v Ameriko.** Kakor poročajo ameriški slovenski listi, se je v zadnjem času vršilo živahno utihotapljanje tujcev v Zedinjene države preko New Orleansa in Charlestona. V Floridi so vladni agenti izsledili 700 tujcev, ki so se utihotapili v Zedinjene države. Vsi so bili izgnani. Teško je popisati trpljenje in bedo, ki ju morajo pretrpeti taki izgnanci. Listi svare naše rojake, naj nikar ne poskušajo, utihotapiti se v Ameriko.

* **Pridelovanje tobaka.** V zadnjem času se dogajajo primeri, da razne osebe kljub strogi zabrani sade tobak za lastno potrebo. Vsi prizadeti se opozarjajo, da takoj uničijo tobačne sadike.

ker bi se sicer to storilo na njihove stroške in bi se poleg tega proti njim kazensko postopalo v zmislu zakona o tobačnem monopolu.

* **Nov živinozdravnik.** Na Bregu pri Celju se je naselil nov živinozdravnik g. Josip Keluc, ki je že začel izvrševati svojo prakso.

* **Trboveljske novice.** Društvo za varstvo otrok in mladinsko skrb sprejme 24 gojenk v gospodinjsko šolo, ki se prične 1. septembra t. l. Reflektantnje naj se obrnejo na društvo s prošnjami do 1. avgusta. — Gasilsko društvo v Trbovljah II je priredilo odhodnico svojemu dosedanjemu načelniku g. Francu Dežmanu, ki odhaja za stalno v Maribor. Z g. Dežmanom izgube Trbovlje velikodušnega mecena, ki je podpiral vsa napredna društva. — Davčni urad v Laškem bo sprejemal naznanila o izvršenih posestnih izpremembah v dneh 10., 11. in 12. avgusta t. l. — Pri Forteju so priredili ljubljanski dijaki in gojenci Dramatične šole dva gledališka večera, ki pa nista prav posebno uspela tako v materijalnem kakor tudi v moralnem oziru. — Tukajšnje obrtništvo, zlasti ono oblačilne stroke, se zelo pritožuje nad podeželskimi mojstri in fušarji, ki prihajajo v Trbovlje ob plačilnih dnevih in pobirajo naročila od hiše do hiše. Vsekakor bo moralo nekaj ukreniti županstvo in srezko glavarstvo v zaščito tukajšnjih obrtniških interesov. — S 1. avgustom t. l. prične pobirati oddelek finančne kontrole namesto policije občinske doklade na žganje in pivo obenem z dokladami na vino. Poštne položnice bo dala na razpolago občina. — Delavsko glasbeno društvo bo priredilo v nedeljo 2. avgusta ob 7. zvečer pevski koncert v Delavskem domu. — Služkinja pri P. M. S. je porodila več mesecev staro nerazvito dete moškega spola in ga vrgla v kanal, odkoder ga je voda zanesla v Trboveljsico. Zadevo ima v rokah sodišče v Laškem. — Zaradi tatvine in prostitucije zasleduje oblast 18letno Justino Škodovo, ki prenočuje v bližnjih kozolcih in na prostem. — S trboveljske železniške postaje je premeščen v Litijo postajenačelnik g. Ivan Turk, iz Hoč v Trbovlje pa postajenačelnik g. A. Vtičar. — Nedeljske sokolske tobole se je udeležilo okoli 5000 oseb. Dobitke je dobilo večinoma delavstvo.

* **Nesreča dveh slovenskih avijatikov.** Na novosadskem aerodromu se je pripetila težka nesreča. V torek sta se z aeroplanom dvignila v zrak kapitan-pilot Pavel Čenčič in poročnik M. Hajnrihar. Zaradi motornega defekta je aeroplan iz znatne višine treščil na tla. Poročnik Hajnrihar je obležal mrtev, kapitan Čenčič pa je bil težko ranjen.

* **Nov brod čez Muro.** Pri sladkogorski tovarni ob Muri blizu Cmureka so slovesno otvorili in blagoslovili nov brod, ki opravlja promet med Slovenskimi goricami in Avstrijo. Brod je dal zgraditi na lastne stroške tovarnar g. Josip Rosenberg. Ob tej priliki se je zbralo na obeh straneh nad 1000 radovednikov. Opažalo se je, da so Nemci delili med naše ljudi razne tiskovine, ki pišejo o priključitvi Avstrije k Nemčiji. V teh brošurah razpravljajo pisci tudi o našem slovenskem obmejnem ozemlju.

* **Prvo dalmatinsko grozdje.** V Trogiru so te dni prodajali na trgu prvo letošnje grozdje. Bilo ga je par kilogramov. Pridelali so ga v posebnem, toplen zavetju. Cena je bila 25 Din za 1 kg.

* **Potres v Brežicah.** V noči od četrtega na petek so čutili v okolici Brežic več ponavljajočih se potresnih sunkov. V soboto zjutraj in popoldne so se sunki ponovili, kar je povzročilo med prebivalstvom mnogo strahu. Škode ni.

* **Smrtna kosa med ameriški Slovenci.** V Indianopolisu je umrl nagle smrti rojak Anton Mrvar. Doma je bil iz Škrjanče vasi (fara Smihel pri Novem mestu). V Ameriki je bival 20 let in je zapustil ženo in več otrok. V Chicagu so umrli: Ignacij Vrščaj, Fr. Mohar in J. Povše.

* **Neurje nad mariborsko okolico.** Mariborski okraj letos silno trpi zaradi neurja. Dne 17. t. m. je znova prihrumela nevihta nad mariborsko okolico. Med nalivom se je vsula toča, ki je v okolici Kamnice in Sv. Petra napravila mnogo škode.

* **Nevihta in požar v okolici Celja.** V ponedeljek ob 7. zvečer se je razvila nad celjsko okolico huda nevihta. V mestu samem ni povzročila nevihta nikake škode, pač pa je treščilo v okolici Babna v neki kozolec, ki se je vžgal in zgorel.

* **Nevihta in toča v Južni Srbiji.** Prošli torek je divjala v Južni Srbiji silna nevihta. Toča je zlasti v skopljanskem okrožju napravila ogromno škodo. Posevki so bili v nekaterih krajih popolnoma uničeni. Toča, debela kakor golobja jajca, je pobila tudi precej perutinine in drugih živali. Tudi poslopja so zaradi viharjev mnogo trpela.

* **Vlak povozil kmečki voz.** Pri Baziji v Slavoniji je te dni osebni vlak povozil kmečki voz, ki je vozil preko tira v trenutku, ko se je že bližal vlak. Vlak je z vso silo vrgel voz v cestni jarek. Konj je obležal mrtev, dva kmeta, ki sta sedela na vozu, pa sta bila smrtonovarno ranjena.

* **Nesreča v premogokopu.** V premogokopu v St. Rupertu nad Laškem se je predvčeršnjim pripetila težka nesreča. Delavca Tomaž Gradišnik in Ivan Lakošek sta zabila in užgala mina. Ker mina ni dolgo eksplodirala, sta šla pogledat. V tem hipu pa je mina eksplodirala in oba delavca težko ranila. Prepeljali so ju v ljubljansko bolnico.

* **Strela je udarila v četrtek popoldne v gospodarsko poslopje pri Starcu v Veliki stari vasi pri Grosupljem.** Poslopje je pogorelo do tal. Na kraj nesreče je takoj prišlo Gasilno društvo z Grosupljega z dvema brizgalnicama, društvi Šmarje in St. Jurij pa vsako z eno brizgalnico. Gasilci so se morali omejiti le na to, da so požar lokalizirali. Ogenj je bil ob 7. zvečer pogašen. Pogoreli so številni vozovi, razno orodje, mnogo sena in žita. Škoda je zelo velika, a zavarovalnina znaša le 10.000 Din.

* **Smrtna nesreča.** Kakor poročajo iz Poljčan, se je na cesti Konjice-Poljčane pripetila prošli torek nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Maličev uslužbenec Ignacij Vodenik, ki je razvažal pivo gostilničarjem, se je z vozom, natovorjenim s praznimi sodi, vračal iz Konjic v Poljčane. Mož je gotovo zaspal, ker na neki strmini ni zavrl voza. Konji, ki niso mogli zadržati voza, so se spustili v polni tek navzdol. Voz se je prevrnil in hlapec je obležal mrtev pod težkimi sodi.

* **Avtomobilska nesreča.** V pelek 17. t. m. se je pripetila potnikom iz Slovenjgradca, ki so se vračali v avtomobilu z Gorenjskega, velika nezgoda. Blizu Vranskega se je nenadoma vžgal avtomobil in bil v trenutku ves v ognju. Potniki so se hitro rešili iz gorečega avtomobila. Razen lahkih prask in opeklin se ni zgodilo nič hujšega.

* **Kolesarska nezgoda.** Iz Gorenje vasi (Poljanska dolina) nam pišejo: Zadnje soboto sta treščila pri nas skupaj dva kolesarja. Eden izmed njiju se je onestvilil. Takoj poklicani zdravnik iz Škofje Loke je ugotovil močan pretres možganov, vendar se je možak čez nekaj ur zopet zbudil iz nezavesti. Primer se je pripetil pri belem dnevu in naj služi v svarilo vsem kolesarjem in avtomobilistom, ki posebuo na ovinkih neprevidno vozijo. Ta primer pa nam je tudi pokazal, kako potreben bi bil zdravnik v dolini. Zadnji čas se nekaj sliši, da se bo ta naša želja izpolnila.

* **Strela v delavnici.** G. Ivan Janžekovič, strojar v Grosupljah, nam poroča nastopni zanimivi dogodek: Oni dan, ko je pri nas razsajala nevihta in sta v moji delavnici bila pri delu moj sin Brunon ter pomočnik Jože Markovič, prišvigne v delavnico tako zvana «mrtva strela» kakor močan električen utrinek, zapleše po betoniranih tleh in izigne zopet pri odprtih vratih. Omenjena dva sta nemo strmela v ta bliskoviti prizor, k sreči pa se nobenemu ni nič pripetilo.

* **Služkinja v plamenu.** Pri uradniku Sonnenscheinu v Savskem Marofu je bila uslužbena služkinja Jana Štrkač. Pred dnevi je doma neoprezno ravnala s steklenico špirita, ki ji je eksplodirala v roki. Hipoma je bilo nesrečno dekle v plamenu. Štrkačevo so vso ožgano prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

* **Nezgodna pri delu.** Juro Barič, delavec pri Dukiću v Trbovljah, si je zlomil levo nogo pod kolenom, ker se mu je zvrnil nanjo voziček, naložen z zemljo in kamenjem, ki ga odvažajo na dnevem kopu. Ponesrečenca so takoj prenesli v bolnico, kjer se sedaj zdravi.

* **Požar.** V nedeljo zjutraj je pričelo goret v poslopjih župana in mlinarja g. Rastla v Rogoznici. Gasilci iz Ptuja so ogenj omejili. Sumničijo, da so zanetili požar pijani fantje.

* **Najden utopljenec.** Pri Sv. Marku na Dravskem polju je vrgla te dni Drava na obrežje truplo neznanega utopljenca, starega približno 30 let. Na levi roki mu manjkajo trije prsti.

* **Samomor.** V petek se je v zgodnjih jutranjih urah ustrelil znani celjski trgovec Kranjc. Svoje dejanje je najbrže izvršil v trenutni duševni zmedenosti, kajti že dalje časa se je opazala pri njem duševna potrtost.

* **Zaplomba cerkvenih prtov.** Domžalski orožniki so zaplenili v neki hiši v Domžalah bel oltarni prt, en čipkasti prt, šest cerkvenih sveč, šest kilogramov voska, več zvončkov iz bron, sedem kozarcev in razne druge cerkvene predmete. Kje so bili ti predmeti ukradeni, še ni dognano.

* **Cerkvene tatvine.** Župnik pri Sv. Krištofu g. Josip Laznik je prijavil policiji, da je bila v zadnjem času skoro redno vsak dan izpraznjena v cerkvi lesena pušica. Obenem sta zmanjkala iz cerkve tudi dva prta.

* **Iz strahu pred naborom** je neznanokam izginil Feliks Turk iz Visejca. Videli so ga še, kako je v gozdu samega sebe imenom klical in se smejal. Sumijo, da je skočil v globoko jamo, ki se jih nahaja več v okolici.

* **Vlom v Šoštanj.** V noči 17. t. m. so neznan storilci vlomili skozi izložbeno okno v trgovino g. Ivana Kopušarja v Šoštanju. Odneli so mnogo manufakturnega in specerijskega blaga, 40 svilenih oglavnih ženskih rut, 8 do 9 kg sladkorja v kockah, 6 do 8 kg kave, dve beli moški srajci in drugih stvari v vrednosti 8900 Din. O storilcih ni sledu.

* **K roparskemu umoru v Podkrajju.** V Ljubljano sta privedla dva orožnika 18letnega Franceta Klančarja, doma iz Kamnika pri Preserju, ki je bil osumljen, da je ubil in izropal posestnika Antona Župca iz Iške vasi. Fant je umor odločno zanimal. Sodišče je odredilo obdukcijo pokojnega, pri čemer se je ugotovilo, da mož ni umrl od udarca na glavi, nego ga je zadela srčna kap. Rano na levem sencu je pokojnik dobil gotovo od padca z voza. Umor se torej ni izvršil. Ni pa še pojasnjena zadeva o denarju, ki ga je imel pokojnik baje precej s seboj in ki je izginil.

* **Rop.** Dva neznan roparja sta vdrla zadnje nedeljo ponoči v hišo posestnice Jožefe Kristančeve v Št. Vidu pri Stičini in zahtevala od gospodinje denar. Preplašena žena jima je izročila ves denar.

* **Pri nakupu blaga** priporočamo trdko R. Rutner nasl., Vrhnika.

Iz tajništva Demokratske stranke

Srezki odbor SDS za Maribor desni breg je imel svojo sejo 19. t. m. popoldne v Narodnem domu v Mariboru. Po izčrpnem referatu o politični situaciji, ki ga je v imenu načelstva podal dr. Koderman, se je v debati konstatiralo popolno soglasje vseh krajevnih organizacij ter je bilo na predlog predsednika izrečeno gg. Pribičeviću, Žerjavu in Pivku neomejeno zaupanje. — O pritožbi krajevne organizacije Studenci glede bolniške blagajne se je razvila živahna debata, v kateri se je konstatiralo naravnost škandalozno postopanje tega zavoda, ki bi moral služiti dobrobiti delavstva, ter se je sklenilo, da se spravi to vprašanje na dnevni red prihodnje seje oblastnega načelstva ter da se ukrenejo energični koraki za odpravo krivic, ki se gode v tem zavodu delavstvu. Razpravljalo se je tudi o strankini politični šoli ter se je izrekla želja, naj bi se iste vršile raje v zimskem času. Govorilo se je dalje

tudi o razširjenju časopisja v srezu in se je predsedstvu naročilo, da ukrene vse potrebno v zmislu izraženih želj krajevne organizacije Studenci. — Kot delegat v oblastno načelstvo je bil izvoljen dr. Jože Pučnik iz Slovenske Bistrice. Tako je srezki odbor organizatorično konstituiran ter se bo lahko posvetil uspešnemu delu na gospodarskem in političnem polju. Z veseljem se je vzela na znanje ustanovitve Zveze kulturnih društev za mariborsko oblast ter bo srezka organizacija tudi s svoje strani pripomogla, da se poglobi kulturno delo med narodom.

Tovariši iz svetovne vojne!

Ko smo vas lani na I. našem sestanku vprašali, ali se hočete, trpini s krvavih poljan, prihodnje leto zopet zbrati, ste se oglasili: «Da, da, hočemo.» In ko smo vprašali, kje, je bil odgovor: «Na Brezjah, na Brezjah!»

Podpisani, od vas izvoljeni odbor, tolmač te vaše energične volje, je prepričan, da boste prav vsi držali dano besedo ter v bratski slogi in ljubezni se zopet zbrali letos 30. avgusta pri Marijinem svetišču.

Naš poziv danes ne velja toliko vam, dragi možje iz ljudstva, kolikor naši inteligenci, ki je tudi krvavela po raznih moriščih Evrope. Njej naj doni naš rog miru in bratstva: «Pridružite se, bivši častniki, našim možem zagorelih lic z njiv, senožež in trpljenja, skupno z njimi sedaj pokramlajte in spomnite se padlih naših bratov. Besen zmaj politike bodi tisti dan docela izobčen iz naših vrst!»

Polovična vožnja je dovoljena pod običajnimi pogoji vsem udeležencem tega shoda in občnega zbora ZSV, in sicer od 29. do 31. avgusta. Tovariši zaupniki na mejah naj se sporazumejo in sami organizirajo ter kmalu zaprosijo posebne vlake pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Obenem opozarjamo vse zaupnike zveze, ki so se doslej prijavili, in prosimo, naj se še pri-glase drugi, da ni treba ponovnega dovoljenja od vsakega županstva za posamezne pokrajinske in krajevne odbore ZSV, ker naša zveza je odobrena za vso Slovenijo brez pridržka in torej lahko povsod razširja svoj delokrog.

Slavnost na Brezjah se bo pričela točno ob pol desetih v nedeljo 30. avgusta z odkritjem naše zahvalne spominske plošče. Natančen program sestanka in občnega zbora še pravočasno objavimo. Zaenkrat prosimo vse tovariše pevce, naj se dobro izvežbajo in prineso s seboj te-le pesmi, ki se bodo pele na Brezjah: «Ti, o Marija», «Blagor mu», «Vigred se povrne», «Oj ta soldaški bobeni», harmoniziran po Maroltu (partiture dobite proti mali odškodnini v pisarni ZSV, Miklošičeva cesta 7), «Oj Doberdob». Drugo potrebno še pravočasno objavimo.

Tovariši, pripravite se in sklenite ob vsakem vremenu na Brezje! Velečislane naše žene in gospe prosimo lepo, naj vsaj ta dan prepuste samó možem!

Odbor ZSV v Ljubljani.

SOKOLSTVO

SOKOLSKA TOMBOLA V TRBOVLJAH.

V nedeljo 19. t. m. je bil v Trbovljah dan splošnega pričakovanja boginje Sreče. Na telovadnem prostoru za Sokolskim domom je bil postavljen velik oder za dobitke, katerih je bilo nad 400, nad odrom prostor za izklicatelje, a pod odrom prostor za rudarsko godbo. Tombola je vodil br. Remec, številke je vlekla sirota Komatova. Ambe, terne, kvaterne in činkvine, med katerimi je bilo precej lepih in praktičnih dobitkov, posebno v speceriji, so kmalu razdelili. Vse je napeto čakalo na pet dragih tombol. Mimoregde bodi povedano, da je bilo udeležencev tombole gotovo 5000, predvsem delavcev.

Br. Remec z njemu lastnim organom zakričel zadnje številko 49 in takoj je nastalo glasno

govorjenje in prerivanje okoli odra. Deset srečnikov se je prerilo do odra. Vlekli so številke in pet jih je zadelo glavne dobitke, kakor sledi: I. dobitek: Filip Ovnič, rudar iz Polaja, krasno pohištvo iz trdega lesa v vrednosti 8500 Din. Mož je zelo reven in mladoporočen. II. dobitek: Lovsko društvo Jelenca, šivalni stroj v vrednosti 5000 Din. III. dobitek: Pavel Radanović, rudar na separaciji, novo moško kolo v vrednosti 3000 dinarjev. IV. dobitek: Ivan Dolšek, kovač pri rudniku, lepega konja v vrednosti 3000 Din. V. dobitek: Karel Sotler, slikarski vajenec iz Terezije, posteljne preproge v vrednosti 2000 dinarjev. Vsak je daroval za siroto Komatovo po svoji moči, tako da je dobila okoli 600 Din napitnine.

Zelo ugoden in zadovoljiv vtis je napravilo dejstvo, da so dobili glavne in tudi druge dobitke revni in potrebni delavci, ki želijo, da bi Sokol kmalu zopet priredil kaj takega. Ni pa manjkalo tudi smešnih prizorov. Tako je moj sosod Janez, ki je imel nad 20 srečk in ni ničesar zadel, rekel otožno: «Sem mislu, da bom jahov domu, al pa de se bom vsej na bicikli pelov, zdej pa že vidm, de bom šav cufus.» Nastal je splošen krohot. — Zdravo!

s **Kamniško sokolsko okrožje** priredi na praznik 15. avgusta svoj prvi celodnevni izlet v Radomlje, zvezan z naraščajsko tekmo in veliko vrtno veselico. Toliko v vednost zaradi eventualnih drugih na ta dan namenjenih prireditev, Zdravo!

s **Sokolsko društvo v Središču ob Dravi** pripravlja za 15. avgust v kritje svojih obveznosti, nastalih pri zgradbi in opremlitvi Sokolskega doma, tudi letos veliko javno ljudsko tombolo s krasnimi in dragocenimi dobitki. Opozarjamo na to prireditev, ki je nameravana v velikem obsegu, že danes zlasti sosednja društva in prosimo, da se na ta dan ozirajo. Zdravo! Odbor.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Prepovedan sad

Sv. Lovrenc v Slov. gor., v juliju.

Oj ta Janez in oj ta Tončka. Strašno sta se zaljubila drug v drugega in Tončka je rekla: «Veš kaj, Janez, poročiva se, kaj bova kar tako...»

«Saj nimava svoje koče,» je menil Janez.

«Kaj koča, samo da sva poročena, kočo nama že nekdo posodi.»

In tako se je zgodilo. Kočo sta dobila blizu Tončkinega doma in poročila sta se. Tedaj se je zakonska ljubezen prelivala iz enega srca v drugega. Nekega dne pa sta spoznala, da v koči ni tal in da vanjo sili dež. Šla sta in si izprosila drugo kočo, a sedaj v bližini Janezovega doma. V tej pa so bila tla in zaradi dežja ni bilo nevarnosti. Preselila sta se tja in njiju ljubezen je gorela še močneje, premočno, tako se je kmalu začela hladiti in se končno izrabila kakor železnai obroč na kolesu.

In Janez je začel gledati za deklo pri gospodarju, kamor je hodil na delo, in vsak dan se mu je zdela Micka lepša. Pač lepša kakor je njegova Tončka. Kmalu sta se privadila drug na drugega — namreč Janez in Micka — in Janez je skoro vsak večer ostal pri — gospodarju.

Tončka pa je doma prelivala bridke solze in se jezila, češ, da jo Janez zanemarja.

Nekega večera pa Janez zopet ni prišel pravočasno od gospodarja in Tončki je šele sedaj šinil v glavo sum: «Kaj pa, če bi vrag ostajal pri dekli!» Naglo se je odpravila z doma in ga šla iskat. Pozno je že bilo in gospodar je bil z gospodinjo že pri počitku. Tončka je Janeza iztaknila baš, ko je trgal prepovedani sad. Gotovo je prišla prav tiho, a je ljubezen gorela tako šumno, da Janez ni ob pravem času zaslišal nepričakovane poseta. Pa če je bil že enkrat v raj, zakaj vendar ni za seboj zaklenil vrat!

ZANIMIVOSTI

IZ NAČINA SPANJA SE VIDI ZNAČAJ ČLOVEKA.

Številnim sredstvom, po katerih se človeku prerokuje njegova bodočnost, se pridružuje tudi spanec. Seveda ni brez pomena, če nekateri ljudje ležijo v postelji kakor klade, dočim se drugi v spanju premetavajo z ene na drugo stran, govorijo v spanju, škripajo z zobmi in kažejo vsa zunanja znamenja razburkanega notranjega življenja. Višek v tem dosegajo mesečniki. Nekateri osebe se v spanju zvijejo kakor jež, si potegnejo odelo visoko preko obraza in zamašijo vsako špranjo v oknih, dočim drugi celo pozimi spijo pri široko odprtih oknih ter z odejami do prsi.

O tem je nedavno govoril na Dunaju zdravnik dr. Adler, ki je tudi dokazoval, da spanec često na jasen način izraža misli osebe, ki jih je ta imela v bedečem stanju. Iz položaja v spanju se more sklepati na značaj človeka kakor na njegovo vztrajnost ali nevztrajnost v življenjskem boju in se more v glavnih potezah izvajati nekako prerokovanje za njegovo življenje.

Po mišljenju dr. Adlerja so dotični, ki se v postelji zavijejo v odejo do brade, strašljivci in bojazljivci, ki se skrivajo pred usodo, dočim ljudje, ki spijo v strumnem položaju, pokazujejo stremljenje po uveljavljenju lastne osebe. Ljudje, ki spijo na trebuhu ali katerih glave se zjutraj nahajajo na vznožjih, so opozicijski duhovi, in oni, ki v spanju padejo iz postelje, so često takšni, ki so tudi v življenju že dostikrat doživeli polom ali vsaj bili blizu poloma.

Če kakšnega človeka zelo dobro poznamo, zasledujemo njegovo življenje od mladosti dalje in celo poznavamo njegovo duševno življenje, moremo nasprotno z veliko verjetnostjo uganiti položaj, ki ga ima dotičnik v spanju.

Sicer je v teh izvajanjih mnogo fantazije, vendar brez podlage dr. Adlerjeva dokazovanja gotovo niso. V spancu se pač človek tudi izda, kakor spoznamo pijanega človeka po pogovoru: V vinu je resnica.

× **Strašna vročina.** V Angliji, Nemčiji in tudi drugod v Evropi je nastopila zadnje dni močna vročina. V Berlinu je že več ljudi umrlo za solničarico. Tudi vode zmanjkuje v Berlinu zaradi vročine. Močna vročina nastopa zadnje dni tudi v naši državi, kjer smo doslej imeli večinoma precej hladno vreme. Pravijo, da je sedaj vročina posledica vročinskega vala, ki je prišel iz Amerike v Anglijo in dalje po Evropi.

× **Snov, slajša kakor sladkor.** V zapuščenih delih južnoameriške republike Paraguay raste rastlina, ki ima v sebi snov, stokrat slajšo, kakor je trsni sladkor. Sedaj preizkušajo znanstveniki to rastlino, če bi se mogla uporabljati za prehrano ljudi. Ta rastlina je sorodnica naše solničnice. Ako se bo izkazalo, da njena sladka snov ni strupena ali škodljiva, bo to ogromnega pomena, kajti sladkor bo s tem izgubil mnogo na svoji važnosti.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Pijavke.

Prišla je Urša v mesto k zdravniku, da za- piše zdravila za njenega moža, ki ima trganje v glavi. Zdravnik ji je zapisal pijavke. Mislil je, da ona ve, kako se pokladajo, in zato ji ni dal nikakih navodil. Čez nekaj dni pride Urša k zdravniku zahvalit se in reče, da je mož ozdravel.

«No, kako ste mu pa dali pijavke?» vpraša zdravnik.

«Vejste, gspud dohtar, kar taku na golaš sm mu jh napravla.»

Tudi poštenje.

Star tat svojemu sinu:

«Fant, to ni lepo, da vedno prikriješ polovico svojega plena svojemu očetu. Pošten bodi, poštenje največ velja!...»

Moderne sestrične.

Vojak je predstavil neko dekle tovarišu z besedami: «Čast mi je predstaviti svojo sestrično.»

Drugi vojak: «Drago mi je, a bila je že tudi moja sestrična.»

Ženin.

Ožbovt: «Gospodična Kunigunda se je v Ameriki poročila.»

Gašper: «Tako? S kom pa?»

Ožbovt: «Z Boltežarjem.»

Gašper: «Tega bi pa lahko tudi tukaj dobila.»

Na Bledu.

Trgovec Hlačoper: «Kako pa, da letos niste vzeli soproge s seboj?»

Industrijec Hlačon: «Moja žena se ravna strogo po modi. Dopovedal sem ji, da letos bivanje na letovišču ni v modi in ona se je za modo žrtvovala.»

Lep običaj.

Mlekarica Špela iz ljubljanske okolice: «Jurček, ali si že nalil vode v mleko?»

Jurček: «Že, že, mama.»

Mlekarica: «No, potem pa hitro pridi k večerni molitvi.»

Mlad par.

Evlalija: «Toda, Ahacij, jaz si nisem nikdar mislila, da imaš tako majhno plačo. Ko sva bila zaročena, si se vedno hvalil, koliko zaslužiš.»

Ahacij: «Prosim te lepo, ti pa si se vedno hvalila, kako znaš štedljivo gospodinjiti.»

ODPRTO PISMO

GG. PUCLJU IN PREPELUHU!

Podpisani izjavljam, da ne sprejemam več Vašega časopisa «Kmetkega lista, katerega ste mi vsillli brezplačno. Bil sem prej Radičev pristaš kakor Vi in zato poznam bolje Radiča, o katerem Vi še pojma nimate. Radič nas je sleparil skozi sedem let s svojo republiko, zdaj pa, ko ga je nekoliko pamet srečala, ste postali pa Vi republikanski komedijanti. Jaz sem že pred enim letom prišel do spoznanja, da je republikanstvo, najsi bo hrvatsko ali slovensko, brezplodno in škodljivo za gospodarski napredek naše države. Obenem odklanjam vsako sodelovanje z Vami in Vašim političnim spletkarstvom. Izjavljam, da sem in bom podpiral stranko, katere poslanci se v parlamentu potegujejo za naše gospodarske interese in to so poslanci Samostojne demokratske stranke.

Milan Čoh,

posestnik v Marčji vasi (občina Sv. Ema).

MALI OGLASI

Sreča Vas išče! Preskrbite si srečke!

Efektna loterija Narodno-kulturnega društva Mala Nedelja. — 300 dobikov v vrednosti 15.550 Din. — Zrebanje nepreklicno 15. novembra 1925. — Srečka stane samo 5 Din. — Kupujte in naročite takoj srečke pri Narodno-kulturnem društvu v Mali Nedelji. 52

Vinski sodi

se zaradi opustitve vinske trgovine ugodno prodajo. Transportni sodi po 300 do 700 litrov ter hrambni sodi do 7500 litrov. — Vpraša in ogleda se lahko pri lastniku Josipu Javorniku, Žalna, Višnja gora. 50

Kovaško orodje

kompletno, in stroj za konje striči se po ugodni ceni proda. — Pojasnila daje L. Žitko, Vrhnika 56. 49

Po zelo znižanih dnevnih cenah

si lahko nabavite raznovrstno manufakturno blago za ženske in moške obleke ter k temu spadajoče potrebščine, nadalje vseh vrst galanterijo kakor tudi špecerijako blago in železnino pri **R. Rutnerja nasledniku, Vrhnika.**

V zalogi vse potrebščine za šivilje in krojače, katerim dajem poseben popust. — Postrežba točna in solidna. 42

O, kako prijetno! vzklikne vsakdo, kdor je enkrat poizkusil Elsa-mila v obliki steklenic. Fellerjeva Elsa-mila so prava mila lepote elegantni ženi, kakor tudi mila zdravja vsakemu pametnemu možu. Pri uporabi so jako štedljiva, radi tega poceni. Dobe se v 5 raznih vrstah (lilijino, glicerino, boraksovo, katranovo in milo za britje). Za poizkus 5 kosov 52 Din, ako se pošlje denar v naprej, po povzetju pa 62 Din pri lekarni Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Ko bi mogli osebno z vami govoriti

bi vam lahko razjasnili, kako slabo storite, ako pri izbiranju mila niste oprezni in kako škodljiva so dostikrat slaba mila! Če želite strokovnajaško izkušeno **MILO LEPOTE IN ZDRAVJA**, tedaj poizkusite eno od petih vrst **FELLERJEVEGA ELSA-MILA V OBLIKI STEKLENIC**. Elsa-lilijino mlečno milo, Elsa-glicerinsko, Elsa-boraksovo, Elsa-katranovo in Elsa-milo za britje. Vsaka vrsta teh mil z zakonom zaščiteno znamko prijetno diši, je zelo štedljiva, se izvrstno peni, osvežuje in ohranjuje kožo zdravo ter lepo. Ta mila so najboljša in najfinejša, kar se v milu sploh more dati.

ZA POIZKUŠNJO 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic z zavojnino in poštnino 52 Din, toda le tedaj, če se denar pošlje v naprej, ker je poštnina po povzetju za 10 Din višja.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

J. Stjepušin

SISAK

priporočila

boljše tamburice, strune,
partiture in ostale potreb-
ščine za vsa glasbila.

Jugoslovanski kreditni zavod

v Ljubljani, Marijin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in
vloge na tekoči račun
ter jih obrestuje

najugodnejše.

Vezane vloge
obrestuje po dogo-
voru. Podeljuje proti
dobremu poročtvu osebne,
trgovske in obrtne, po-
sebno kratkoročne kredite.